

קווים לדמותו

לרגל פתיחת תערוכה חדשה, הפסל והאמן אבנר לוינסון מעניק הצצה לאחורי הקלעים של תהליך היצירה וחוזר לרצח הלא פתור של אביו, עו"ד שמואל לוינסון, שהסעיר את ירושלים בשנת 1994: "זה משהו שאני מתמודד איתו כל חיי"

גלית עדות

כ

שהפסל והאמן אבנר לוינסון היה בן 13, נרצח אביו, עו"ד שמואל לוינסון, שהיה יו"ר האגודה לזכויות האזרח, ונסיבות מותו מעוררות סימני שאלה עד היום. כדי להתמודד עם האובדן החליטה אמו של לוינסון לשלוח אותו לשיעור פיסול. "היא אמרה שפיסול יהיה תרפיה טובה בשבילי, והיא צדקה", הוא מספר כעת, לרגל פתיחת תערוכתו "Free Standing" בגלריה זימאק לאמנות עכשווית בתל אביב, "הפיסול היה ועודנו הדרך בשבילי להביע את הרגשות שלי ואת הרגש האנושי בכלל".

בעבודותיו של לוינסון (39) מופיע לרוב גוף אדם פיגורטיבי, אבל גם מופשט ומפריק. האיברים לא מפורטים בצורה האנטומית שלהם, אלא כמעט של גושים, יחסים ונפחים, שבראייה הכוללת מצליחים להביע רגש ואיכות אנושית. "זה גוש חימר קר וחסר חיים, ומהגוש הזה צריך ליצור משמעות", הוא אומר, "בסוף זה מה שמעניין אותי – להביע משהו חי – ולכן אני מרגיש שדרך הנגיעה בחומר חייבת להיות כזאת שלא מחקה את המציאות, אלא בוראת את אותה מחדש". במסגרת התערוכה החדשה יוצגו בחלל המרכזי של הגלריה הפסלים הגדולים, וכחלל הנוסף יקבלו המבקרים חוויות סטודיו מכ-70 עבודות קטנות יותר. "הרבה פעמים יש מתח בין האמן לגלריה", מספר לוינסון, בעל גלריית מאיה בדרום תל אביב, "לפעמים הגלריות לא מאפשרות לאמנים לקבל שמות של אספנים שרכשו את עבודתם או דוחפות להציג עבודות שבעיניהן הן מסחריות ובעלות פוטנציאל מכירה גבוה יותר. אך בזימאק פועלים אנשים מקצועיים שמאמינים באמנים שלהם".

מדוע לא הצגת את עבודותיך בגלריה שלך?

"אני והצייר מיכאל קובנר הקמנו את הגלריה מתוך רצון שיהיה עוד מקום שיציג אמנות, כי יש מעט מאוד גלריות והמון אמנים טובים, וכאלטרנטיבה תרבותית. ההרגשה שלי היא שזה לא מקצועי להכניס את עצמי להציג במקום הזה, שקם עם כוונות נקיות, וחשוב להשאיר את זה ככה".

מכירת העבודות היא חלק מתהליך התרפיה?

"הבחירה להיות אמן היא לא בחירה כלכלית, וגם לא בהכרח רציונלית באופן שבו העולם מתנהל, אבל קרה שאני מנהל את החיים שלי סביב הסטודיו וההתפתחות שלי כאמן. הפנ של לצאת עם העבודות לעולם ולמכור אותן חשוב לי, ואני עושה את זה לא רע, אבל הוא קשור יותר לעולם החיצוני ולא לעולם הפנימי שלי, שמעניין אותי יותר".

הפידבק הנכון

בסטודיו של לוינסון בדרום תל אביב נמצאות העבודות שיצר מאז שהיה בן 13

"הפיסול היה ועודנו הדרך בשבילי להביע את הרגשות שלי".
לוינסון

"הבחירה להיות אמן היא לא בחירה כלכלית, וגם לא בהכרח רציונלית באופן שבו העולם מתנהל, אבל קרה שאני מנהל את החיים שלי סביב הסטודיו וההתפתחות שלי כאמן. הפנ של לצאת עם העבודות לעולם ולמכור אותן חשוב לי, ואני עושה את זה לא רע, אבל הוא קשור יותר לעולם החיצוני"

"זה גוש חמר קר וחסר חיים, ומהגוש הזה צריך ליצור משמעות". מתוך התערוכה

סול, רישום וציור.

לקורונה הייתה השלבה על עבודתך? "מצד אחד הקורונה אפשרה הרבה זמן שקט, גם מהבחינה שאין הרבה דברים מסביב ואפשר להיכנס לסטודיו ולעבוד. בית הספר היה סגור לשלושה חודשים בלבד

"העיסוק במי רצח אותו נראה לי כמשהו שהוא לצד העיקר". שמואל לוינסון ז"ל

האירוע, ובחודשים האחרונים אנשים מחפשים מה לעשות בהיעדר נסיעות ואירועים תרבותיים, אז מגיעות אלינו המון פניות עד שאין לנו יותר מקום בקבוצות".

על הזוגיות שלו הוא אומר: "טוענים שזוגיות בין שני אמנים היא דבר לא קל, אך עבורנו היא מרימה ותורמת. אין לאף אחד מאיתנו אגו גדול מדי. אנחנו יודעים לתת את הפידבק הנכון. לפעמים אני יכול להיתקע עם פסל, והיא תסתכל ותעזור לי להבין למה זה לא עובד. אנחנו מקפידים שתהיה בינינו הפרדה, כי בסוף כל אחד מאיתנו רוצה לעבוד עם עצמו תהליך".

בת הזוג הקודמת של לוינסון – שהתגורר במשך שנים בניו יורק, שם למד לתואר שני ב-New York Studio School וגם למד פיסול אצל אמנים אמריקאים מובילים – הייתה השחקנית לואיז לו ("אלי מקביל", "המלאכיות של צ'רלי"). הוא ניהל את הסטודיו שלה במשך שבע שנים, והשניים ניהלו מערכת יחסים במשך כשנתיים.

הרצח של אביו נוכח בחייו של לוינסון לא רק משום שדרך ההתמודדות שלו איתו הפכה לקריירה, אלא גם בשל העובדה שני סיבות הרצח כאמור לא התבהרו עד תום. ברצח הורשע ב-1997 העבריין הירושלמי עובדיה שלום, שעל פי כתב האישום, פרץ לביתו של לוינסון בשכונת רחביה בירושלים, שהפתיע אותו בעת הפריצה ושילם על כך בחייו. שלום נשלח למאסר עולם, אך לא הודה ברצח מעולם ולא נמצאה בוזי רה כל ראיה פיזית שקשרה אותו לרצח. ב-2016 הגיש שלום בקשה למשפט חוזר יחד עם הסנגוריה הציבורית, אך בית המשפט רחא את הבקשה, ושלוש ממשיך לרצות את מאסרו.

"אחת הטענות של הפרקליטות לא לפתוח את התיק הייתה שזה יפגע ברגשות המשיפחה", הוא אומר, "אנחנו אמרנו שההפך, אם פתיחת התיק תביא לגילוי האמת, זה בסדר גמור מבחינתנו. ובאמת התיק נפתח, והיה דיון חוזר. אבל העיסוק במי רצח את אבא ואיך, נראה לי כמשהו שהוא לצד העיקר. העיקר הוא שאבא שלי לא איתנו, וזה מבחינתי משהו שאני מתמודד איתו כל חיי".

צילום: שחר הבר

צילום רפרודוקציה: מלאש 90

צילום: אבנר לוינסון